

щя селекційна робота з багатосемінним опылителем ВСММ (4n) з виділенням ультрасахаристих біотипів з високою масою коренеплода і низьким содержанием золи, которые являются главным источником пополнения исходного материала опылителя. Выделено гибриды а. 43861, 43885 и т.д., которые превосходили групповой стандарт по урожаю корнеплодов и сбору сахара. Односемянные ЦМС материалы и багатосемінні опылители используются в последовательных этапах селекции программы «Бетакрос», где выделены высокопродуктивные гибриды СЦ 991105 СЦ 061514, и СЦ 061501, которые внесены в государственный реестр сортов растений для распространения в Украине под названием «Константа», «ЦБ 0902» и «ЦБ 0903». **Выводы.** Выделено стерильные односемянные номера ан. 1789, ЦЧС ан. 1795, ЦЧС ан. 1793, ЦЧС ан. 1791, которые стали базовыми в селекционном процессе. По результатам оценки комбинационной способности выделены гибриды сахарной свеклы СЦ 991105, СЦ061514 и СЦ061501, которые были переданы в государственное сортоиспытание. По результатам сортоиспытаний гибриды сахарной свеклы СЦ 991105, СЦ061514 и СЦ061501 были внесены в государственный реестр сортов растений, пригодных для распространения в Украине под названием «Константа», «ИСС 0902» и «ИСС 0903». Выделенные комбинационно-ценные односемянные, стерильные линии ежегодно передаются для изучения в рамках программы «Бетакрос».

Ключевые слова. Сахарная свекла, односемянность, цитоплазматическая мужская стерильность, закрепитель стерильности, линия.

ABSTRACT

UDC633.63:631.52

History and the current state of breeding research on the creation of monogerm CMS sugar beet at the Bila Tserkva Experimental Breeding Station.

Lobodin O. K., Candidate of Agricultural Sciences

Rybak V.O, Candidate of Agricultural Sciences
Barachianskyi M. P., research officer

Purpose. Creation of monogerm CMS sugar beet. **Methods.** Laboratory field, statistical. **Results.** The analytical method of obtaining monogerm CMS sugar beet has been used for a long time and has become classic. Currently, improvement of multigerm pollinator BTsMM (4n) is carried out to obtain biotypes with high root weight and low content of soluble ash. Hybrids A.43861, A.43885, and others, significantly exceeding the group standard for root and sugar yields were selected. Monogerm CMS materials and multigerm pollinators are used in successive stages of the Betaintercross breeding program, where high-yielding hybrids STs 991105, STs 061514 and STs 061501 have been allocated. They also entered in the State Register of Plant Varieties Suitable for Distribution in Ukraine with the nominations 'Konstanta', 'ITsB0902' and 'ITsB0903'. **Conclusions.** Monogerm breeding numbers CMS an.1789, CMS an.1795, CMS an.1793, CMS an.1791 were selected. According to the results of the estimation of the combining ability, the hybrids of sugar beet STs 991105, STs 061514 and STs 061501 were selected and submitted to the State variety test.

According to the results of variety testing, sugar beet hybrids STs 991105, STs 061514 and STs 061501 entered in the State Register of Plant Varieties Suitable for Distribution in Ukraine with the nominations 'Konstanta', 'ITsB0902' and 'ITsB0903'. Combination-valuable, monogerm CMS lines are submitted annually for studying in Betaintercross.

Keywords: sugar beet, monogerm, cytoplasmic male sterility, sterility maintainer, multigerm pollinator, line.

ШЛЯХ ДО МІЖНАРОДНОЇ НАУКОМЕТРИЧНОЇ СИСТЕМИ SCOPUS

Якісні наукові статті можна зустріти, насамперед, у тих виданнях, які входять до міжнародних баз даних SCOPUS та Web of Science і мають високий імпаکت-фактор (Імпакт-фактор — коефіцієнт, який демонструє, як часто цитують статті того чи іншого наукового журналу). Після SCOPUS-семінару, який відбувся в 2017 році в ІБКІЦБ і оприлюднення наказу Міністерства освіти та науки України від 15.01.2018 № 32 «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України», у багатьох з'явилось розуміння, що входження журналів «Біоенергетика» та «Цукрові буряки» до міжнародної наукометричної системи SCOPUS — вкрай потрібна справа і в разі, якщо це зробити, саме SCOPUS-ність видання буде незаперечним плюсом у відстоюванні наших наукових інтересів і дасть можливість ввести ідеї авторів і здобутки української науки в провідні наукові системи світу. Тобто плюси очевидні. Інтелект українських науковців має бути представлений у відомій наукометричній базі даних SCOPUS. Українській біоенергетиці та науковцям є що сказати світові. Однак, необхідно зробити застереження: процес створення механізму практичної реалізації запропонованої моделі — досить тривалий, фінансово витратний і потребує значних зусиль та підтримки з боку тих, хто причетний до творення друкованого видання, — його Засновників, Авторів, Рецензентів, Редакції.

Щоб здолати нові виклики, домогтися бажаного результату і вийти на рівень сучасних міжнародних стандартів слід, насамперед, чітко окреслити в дорожній карті ряд заходів, які необхідно, що називається «з нуля» здійснити спільними зусиллями (не виключено: навіть на рівні прийняття деяких непопулярних рішень і в умовах наявності так званих «підводних каменів»). Адже не секрет: є ряд принципових моментів в організації видавничо-редакційного процесу, які раніше не бралися до уваги, але без них шанси в реалізації даного проекту нікчемні. Тому варто наголосити: для реалізації цього проекту й успішного проходження експертної оцінки журналу на вступ до наукометричної бази даних SCOPUS усім його учасникам потрібно здійснити значну підготовчу роботу, в тому числі шляхом напрацювання (і виконання!) своєрідного «домашнього завдання», підготовленого з урахуванням вимог SCOPUSa.

ПАМ'ЯТКА № 1 ПРО МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ЗМІСТУ Й СТРУКТУРИ РУКОПІСУ СТАТТІ, або НА ЩО СЛІД ЗВЕРНУТИ ОСОБЛИВУ УВАГУ АВТОРАМ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАТЕРІАЛІВ:

1) НАУКОВА НОВИЗНА. Провідні редакції світу вважають, що наукова новизна може бути в статті лише тоді, коли автори наводять опис нового винаходу (для експериментальних і прикладних досліджень). Тобто, наприклад, знайти новий спосіб застосування відомої речовини або приладу не є науковою новизною, науковою новизною є винахід принципово нової речовини або приладу. Але багато з журналів не настільки суворі при відборі рукописів для опублікування і нові методи застосування також можуть слугувати науковою новизною;

2) САМОПЛАГІАТ — використання тексту своїх більш ранніх публікацій в ситуації, де це не допускається. Автор, який займається самоплагіатом, таким чином створює у читача хибне враження новизни, що міститься в статті матеріалу. Звісно, що автори зазвичай не можуть не використовувати посилання на свої більш ранні роботи, в цьому разі варто дати короткий опис того матеріалу, який необхідно згадати в новій роботі, та дати посилання в переліку використаних джерел. Слід пам'ятати, що багато посилань автора на себе називається самоцитуюванням та є поганим фактором при розгляді рукопису;

3) МЕТАДАНИ СТАТТІ. Ними прийнято вважати наступну інформацію про статтю: назва статті; анотація; ключові слова; відомості про авторів тощо. Ця інформація індексується всіма електронними ресурсами індексування наукових видань. Тобто цю інформацію читають усі читачі без винятку.

Назва статті має: передавати основну ідею дослідження, акцентувати на важливості дослідження, бути короткою, приваблювати читачів.

Анотація. Згідно зі стандартними вимогами анотація розкриває зміст дослідження і вказує, в чому полягає наукова новизна статті, чим дане дослідження відрізняється від інших. Найбільшу увагу необхідно приділити англійській анотації. Англійська анотація — це: коротка інформація про зміст статті. Економія часу для зайнятих дослідників. «Компас» на шляху до найбільш важливих розділів публікації. Анотація повинна відповідати на наступні запитання: Що було досліджено? Чому за це взявся Автор? Які результати і чому вони корисні та важливі? Такі відомості роблять статтю більш привабливою для читачів і легшою для сприйняття, отже, створюють передумови для потенційних цитувань даної статті.

Ключові слова повинні надавати уявлення про зміст рукопису, бути конкретними у своїй предметній області, змістовними та унікальними.

Відомості про авторів. Особливу увагу слід приділяти наступній інформації: ПІБ авторів англійською мовою, Назва місця роботи англійською мовою.

4) СТРУКТУРА СТАТТІ.

Вимоги до основних розділів:
а) Introduction (Вступ має дати ґрунтовний, але стислий опис проблеми й тематики, пов'язаних із науково-дослідницькими завданнями, які розглядаються в статті, щоб у ній змогли розібратися дослідники позапредметної області. Аналіз літературних даних передбачає висвітлення не вирішених іншими вченими частин проблеми, які досліджує автор. Постановка завдань дослідження — виклад і визначення цілей дослідження та їх узгодження з іншими частинами рукопису, а також посилання на джерела, які є важливими і дозволили б більш повно розкрити суть наукової праці).

б) Methods (Із розділу «Матеріали дослідження» має бути зрозуміло, як були отримані ті чи інші результати. Тому система дослідження (методи, методика та інше) повинна бути чітко описана. Методи, які використовуються для аналізу даних, мають бути обґрунтовані (спиратися на статистику). Якщо використовується методика опублікованого дослідження, доцільно включати цитату на неї і резюме процедури в тексті статті).

в) Results (Розділ «Результати дослідження» має відповідати на запитання: чи містяться в статті приклади практичних рішень (результати чисельних експериментів, графіки, діаграми), які були отримані на основі запропонованих Автором наукових висновків, що дозволяють оцінити адекватність теоретичних рішень і їх практичну значимість. У цьому розділі можна вказати, в умовах якого виробництва були впроваджені або можуть бути впроваджені результати досліджень і привести конкретні приклади реалізації в реальному житті. Якщо результати не є основною метою статті, то їх можна узагальнити і детально не публікувати дані. (Але, тим не менш, при недостатній кількості даних і належної інформації читач може втратити довіру до дослідження, припустивши, що автор приховує слабкі докази).

г) Discussion (Розділ «Обговорення результатів. Висновки» дають конкретні відповіді на запитання: Чи відповідають матеріали дослідження його цілям, сформульованим у розділі «Вступ»? Чи існують якісь альтернативні інтерпретації отриманих результатів, які Авторів слід було б розглянути в своїй роботі? Чи порівняли автори свої результати з результатами інших досліджень? Чи описують автори, як ці результати можуть вплинути на майбутні дослідження? Чи описано обмеження дослідження? Якщо ні, то які обмеження можуть бути у даного дослідження? Чи не переоцінює Автор важливість своїх результатів?

д) Літературний огляд. Розділ «Літературний огляд» повинен дати відповідь на запитання про необхідність проведеного дослідження, результати якого Автор збирається опублікувати,

щоб висвітлити невирішені іншими вченими частини досліджуваної проблеми і вказати на «нішу» досліджень, яка не зайнята іншими дослідниками даної проблеми. Допустимий рівень самоцітування повинен становити не більше 30% (як рекомендують престижні іноземні видання). Обов'язковим при використанні посилань на літературні джерела є критичний аналіз цих джерел, тобто зазначення того, що авторам даних робіт вдалося досягти, а чого не вдалося. Чи не пропущено посилання на джерела, які є важливими і дозволяють більш повно розкрити суть роботи? При цьому бажано провести такий аналіз по кожному джерелу (використання їх широкого діапазону, як і великої кількості оглядових статей, не рекомендується). У якості ресурсів для свого дослідження й пошуку необхідних джерел рекомендується використовувати: оригінальні дослідження, електронні бібліотеки, електронні каталоги і репозитарії, реферативні бази даних, наукометричні бази даних.

5) ОСНОВНІ ПОМИЛКИ Авторів, що ведуть до відхилення редакцією статей.

Як правило, такі проблеми виникають через формальні ознаки, тобто ті, які не стосуються змісту статті. Не приймаються статті, що мають виробничо-технічну, інформаційну, ділову спрямованість, тобто не наукові і не оригінальні (перекладні, інформаційно-рекламні (крім оглядів), тощо. Відмовити в публікації статті можуть також через: а) надання неповного набору супровідних документів до рукопису; б) стаття не відповідає тематиці журналу або не оформлена згідно з вимогами журналу; в) автори демонструють неготовність прислухатися до зауважень та рекомендацій редакторів і рецензентів; г) статті мають короткі, неінформативні резюме або обмежену (нульову) кількість пристатейної бібліографії; д) недостатньо висока якість мови, якою написана стаття.

6) РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ ПУБЛІКУЄ АВТОРСЬКІ МАТЕРІАЛИ

з питань розвитку аграрної економіки та біоенергетичної галузі (вирощування біоенергетичних культур, потенціал біомаси, виробництво біопалива, законодавство, селекція, технології, стандарти та ін.). Статті подаються українською /англійською мовами і супроводжуються реферат-анотаціями обсягом до 1800 знаків, (українською та англійською мовами), де зазначаються: мета дослідження, шляхи її досягнення і висновки. Рекомендований обсяг — 5-7 сторінок (до 25 тисяч знаків), формат редактора Word. Фотографії та ілюстративний матеріал — формат tif або jpg (не менше 700 dpi). Обов'язково необхідно зазначити УДК, назву рубрики, заголовок статті, дані про автора (ПІБ, посада, наукові регалії, місце роботи). Набір тексту виконується в редакторі Microsoft Word, шрифт — Times New Roman; розмір кегля — 12; міжрядковий інтервал — 1,5; абзац — 1,25 см; поля верхнього, нижнього і лівого та правого рівнів — 2,0 см. Рисунки й таблиці необхідно подавати в рукопису безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Оформлення рисунків і таблиць має бути чорно-білим. Посилання на використані літературні джерела в тексті статті слід зазначати порядковим номером, виділеним двома квадратними дужками, згідно з переліком джерел (позиція цитованого видання у списку літератури, сторінка) [5, с.56]. Список використаної літератури оформлюється під назвою «Література», її перелік слід наводити в кінці статті в порядку появи відповідних посилань.

7) ВИДАННЯ РОЗРАХОВАНЕ на профільну професійну аудиторію наукових установ та підприємств різних форм власності, які пов'язані з розвитком наукових досліджень у сферах агроекономіки й біоенергетичного сегменту с.г. науки.

Адреса журналу: 03110, м. Київ, вул. Клінічна, 25
(Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України).

Тел. / Факс: + 044550-10-63, 275-50-00,

E-mail: sugarbeet@ukr.net, yagol3232@gmail.com, Beta-vulgaris@ukr.net.